

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fill.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A munka.

A tél közeledtével országsszerte mutatkozik a hosszas szárazság következménye. A falukból tömegesen vonulnak be az emberek a városokba munkát keresni, mert a mit a föld adott nem elég a jövő termésig, s közgazdasági viszonyaink pangása következtében iparosaink sem találhatván elegendő munkát, hova-tovább hangosabban nyilvánul az elégedetlenség s végig morajlik a hazán: „Munkát követelünk” „Jogunk van a munkához”. Ha az egész kontinens szociális munkásaink e jel-szavát „Jogunk van a munkához” pár sorban megvilágítjuk, szolgálatot vélünk tenni a köz-érdeknek különösen a mi viszonyaink között, hol több ezer munkás keresi kenyerét. Mert ki fog tűnni, hogy ez a jelszó egy értelem nélküli nonsens.

Jogunk van a munkához, kétségtelenül azt akarja jelenteni, hogy a munkás jogot formál ahhoz, hogy foglalkozása legyen s jogot formál ahhoz, hogy megkapja ennek a foglalkozásnak a bérét. Keresni akar s azt találja, hogy másoknak kötelessége arról gondoskodni, hogy kereshessen.

Dehát először is kivel szembe formálják ezt a jogot? Kinek a kötelessége arról gondoskodni, hogy a munkásnak munkája legyen? A társadalomra kár hivatkozni. Az nagyon nehezen megfogható valami. Azon nehezen lehet valamit behajtani. S ha léteznék is törvény, mely kötelezné a társadalmat s léteznék törvényszék, mely elmarasztalná abban, hogy munkát adjon a munkásnak, nem érnének vele semmit. Igényt, megvalósítható igényt legfőleg az állam és az államhatalom

ellen lehetne támasztani. És akkor ugy kellene formulálni a követelést, hogy a munkásnak joga van ahhoz, hogy az állam munkát adjon neki.

De minő munkát? Azt hiszem, nem értem a szociálista urak intenczióit félre, ha ugy magyarázom, hogy a munkás számára megfelelő munkát ohajtának; olyat, a minőhöz az illető ért. A kalapos nem ohajtja és nem igényelheti, hogy szántó-vető munkát adjanak neki, a melyhez nem ért; ő kalapokat akar csinálni, s azt követeli, hogy kalapcsinálással foglalják el s ezen munkával kereshesse meg kenyerét. A reszelővágó nem igényeli, hogy asztalos munkát adjanak neki. A takács nem ohajtja s nem kívánhatja, hogy gőz-gép-kezelőnek alkalmazza az állam. Szóval mindenki legfőleg azt igényelhetné, hogy az állam olyan munkát adjon neki, a minőhöz ért, a minőt elbir végezni.

De az ilyen követelés merő absurdum.

Tegyük fel, hogy az állam csakugyan magára vállalná munkát adni a munkásoknak. El sem képzelhető zűrzavar keletkeznék. Száz ezer ember p. o. lakatosnak képeztené a fiait. Az országban azonban elég a lakatosokból tízezer is. Mit csinálnának a többivel? Hol vennének számukra foglalkozást? Vagy gombkötő lenne csak egy országban annyi, a mennyi az egész világnak is sok, vajjon elképzelhető-e, hogy ezeket az embereket még is foglalkoztassa az állam, s gyártassa garmada számára a gombokat, csak azért, hogy foglalkozása legyen azoknak az embereknek, a kik ezt a mesterséget tanulták. Ha minden vállalatot, minden gyárt, minden mesterséget monopolizálna is az állam, fenekestül fordulna fel minden,

megbuknék pénzbőlileg is minden állam, ha megakarnák valósítani azt az elvet, hogy a munkásnak joga van a munkához.

És ha az asztalosnak joga van hozzá, hogy az állam gondoskodjék az ő munkájáról, akkor nekem is mint újságírónak jogom van hozzá, hogy én cikketeket írhattam s azt nekem megfizessék. Irnék könyveket s az állam köteles volna azokat kinyomtatni s fáradságomat megfizetni. A színmű irónak joga van vigjátékokat vagy tragiédiákat írni, az állam köteles gondoskodni, hogy azokat előadják s hogy publikum is legyen az előadáson. Annak a ki a közpályára szánta magát, joga van követelni az államtól, hogy megválasszassék képviselőnek, s ha elbukik a választáson, ép ugy lármázhat az uccán, mint a szociálisták, hogy neki joga van a munkához. A fogorvosról is az állam tartozik gondoskodni s ha esetleg több a fogorvos, mint a roszfogu ember, az állam tartozik gondoskodni kliensekről s kihuzatni az emberek egészséges fogait, hogy a dentistának meglegyen a keresete. Az orvos is ha ninesenek betegek a kik után megélhessen, beadhatja az orvosságot az egészségeseknek, az állam tartozik gondoskodni, hogy azok bevegék és becsületesen meg is fizessenek.

Ime, kérem ilyen absurdumokhoz vezet ez a theoria.

Emberi bölcsesség sohasem fogja ezt a kérdést megoldani. Csak az élet oldhatja meg. Ha több a kovács, mint a mennyire szükség van, a fölös szám elhagyja önmagától ezt a foglalkozást s máshol keres magának munkát. Ha valamely szakmában kevés az ember, ott magasabb lesz a

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Az arany középutról

Im, negyven évhez közel járok már — mondá egykor Byron — és még mindig nem tudom, mi célja van az életnek? Kételemek bántanak és sokszor ugy vélem, hogy elmerülve az örökkévalóság nagy kérdésében, figyelve az idők röptülését, haszontalan és hiábavaló minden törekvésem. Vagy talán igaz volna annak a híres görög bölcsnek a mondása, hogy bolond az, a ki keresi az élet célját, mert az életnek tulajdonképen nincs is semmi célja? . . .

Azóta a nagy brit költő régen elköltözött innen oda, a hová az ember véges képzelete nem tudja követni és a kérdés, a mely kinozta, semmivel sem lett világosabbá. Sőt, ha jól meggondoljuk, nem lesz világossá akkor sem, ha az ember elméje, kiröptülve a földi homályból, megoldja a legnagyobb kérdéseket is. És ha akad egy új Mózes, vagy egy új megváltó, ha száz Newton, Edison, Kolumbus, Napoleon és a mi nevők volt mindazoknak, a kik a nap szekeiréből többet kaptak egy szikrával, ha valamennyien, a kiknek több hivatásuk volt a földön, mint élni és szenvedni, újra születnek és újra elenyésznek majd, ez a kérdés lesz az a határkő, melyben bollani fognak.

De minek is ez a kérdés? Hát nem elég szép ez az élet? Atól a pillanattól, hogy gagyogni kezdünk és elménk megnyílik a világosságnak, mikor anyánk kebléről elszakadva a természet keblére térünk, nem látunk-e annyi szépet, jót, fonségeset, hogy ne kelljen

kérdeznünk: mire való is mindez? Nem elég változatos a természet? Nem ujul-e meg velünk együtt minden évszakban, minden pillanatban? Vagy a lelkesedés, a fény és árnyék, a hang és szív százféle játéka nem elegendő arra, hogy tulvigyen bennünket a kételemek birodalmán? És vajjon szabad e megelégednünk a szerelemről? Ha női ajkak nevetnek felénk, ha ölelésre nyílik két lilom-kar, ha szivünkben támadó vágyak lángjait ott látjuk lobogni mennyei visszfény gyanánt a szerelmes nő szemekben, lehetséges-e, hogy a boldogság e tulságában, az elragadtatás e perczében megelégedkezzünk a boldogságról és felejtve a jelen mámorát, homályos cselők után kérdezősködjünk, a melyeket egy nagy „Ösmeretlen” örök homalyba burkolt?

Sok millió boldog ember él a világon, a kinek a felkét sohasem gyötörte az a gondolat, hogy tulajdonképen mire való az élet. Sőt egyebeken sem törte a fejét és mégis boldog volt.

A középszerűségek ezek, a kik nevetve haladnak el a sirok között és nem rázkodnak meg az örökkévalóság nagy problémáján. A legboldogabb speczie az emberiségnek és hála az égnek, a zöme is. Apró örömeik és apró szenvedélyeik nem csapnak nagy zajt és csak ritkán jut eszükbe, hogy jó volna, ha nevőket szárnyára venné az idő és Klio megtenné nekik azt a szivességet, hogy a világtörténelem táblájára rávesné a nevőket. De hamar vigasztalódnak ha ohajtásainknak a hiuságát belátják. Eljárunk szépen a korcsmákba, a templomokba és a színházakba. Ovakodnak összeütközni a törvényekkel, hiszik az Istent, fizetik az adót, éltetik a királyt s ha arrakerül a sor,

hogy „isten hozzád” ot mondanak a világnak, ha megitták az utolsó pohár bort és elrebegették az utolsó miatyánkot, ha az idő röpte is viszi magával az örökké habzó óceánba, kiállják derekasan az utolsó válság kinjait és azzal a meggyőződéssel indulnak a nagy utra, hogy elérték az élet célját és megértették azt, a mit mások érthetetlennek találtak.

Mi különbség van a középszerű lelkek és a nagy rendeltetésre hivatott láng elmék között? Ah, nagyon igaza volt annak, aki azt állította, hogy könyekkel és sohajokkal kell megfizetni annak, akit a természet égi adományokkal ruházott fel és tulmagaslik a többi emberek felett! Nem büntetlenül kapja a dologra hivatott ember azt, amit közönséges fogalmak szerint szerencsének nevezünk. Vagy azt hiszi valaki, hogy a fejedelmek bibora nem a vérre emlékeztet? Lapozgassunk vissza a történelemben, és keressük, hány igazán boldog fejedelmet láttak a trontermek és királyi paloták? — „Ti halhatatlanok” — így kiáltott fel egy nagyon hatalmasnak és boldognak tartott király — „miért nem születtem én valamely szegényes kunyhóban? Hát az etiquette száz merev szabálya, önző tanácsadóm hazug hizelgése, az örökös mosoly, melyet ajkamra erőltetnek, a folyton tartó félelem, hogy koronám nimbusza elfog veszni, ellenségeim agyarkodása, a forradalmi lelkek üvöltése, amelyek ott lenn az éjben kongatják a vészharangokat, csakugyan boldogságom egyedüli feltételét képezik-e? Nem ilyen boldogság az, ami után én vágyom.”

És csakugyan, akármily nagy tragiédiák játszodnak is le az emberiség kebelében, első hullámai nem

kereset, az kecssegető lesz azokra a kik pályát választanak, többen adják reá magukat s a munkás hiány magától megszűnik.

Mindnyájan munkások vagyunk, ki az eszével, ki a kezével dolgozik; mindnyájan szeretnők ha minél jobban értékesíthetnők munkánkat, de se nem jogos se nem észszerű a munkát követelni, mert az egyszerűen abszurdum.

A hasonló követelések csak a nemzetgazdasági tanak fogyatékos ismeretéből származnak.

A vagyon és tőke elleni adáz düh is sohat veszítene élességéből, ha kellő mértékűre szállítanak a Proudhoni tanokat s megértenők, hogy mi a vagyon, mi a tőke és mi a pénz.

Schmidt Ádámól kezdve a mai napig egész könyvtárakat irtak össze, hogy megértessék az emberekkel azok lényegét; de az okok és okozatok oly halmazába burkolták, hogy az emberek nem vesznek maguknak fáradságot, hogy abból kihamozzák. Mi kísérletet teszünk e nagy kérdésekre a feleletet érthető formába önteni.

A tőke nem egyéb, mint felraktározott erő. Az erőnek az a formája, melynek a fizikában a „helyzeti energia” felel meg. Oly állapot, melyben az erő nem nyilatkozik közvetlenül mint működő valami, mint munka, de minden pillanatban átalakítható s működéssé átváltoztatható.

Valaki munkát végez, tehát erőt fejt ki. Felhasználhatja ezt a munkát arra, hogy magának az élet kényelmeit megszerezze, hogy élvezetre tegyen szert. Ő azonban ezt nem teszi. A munkát nem használja fel, hanem raktározza. Elteszi más időre. Tőkét gyűjt belőle. Ugy cselekszik, mint a ki a villamosságot az akkumulátorban gyűjti össze. A villamossággal világíthatna, terheket mozgathatna, de nem teszi, hanem felgyűjti a villamosságot más időre s csak tőle függ, hogy mikor és hol alkalmazza.

A tőke erő és munka végzésére alkalmazható. Valamit tennem vagy cselekednem kell, szakitok egy részt a tőkéből, oda adom másnak, a ki helyettem ezt a munkát elvégzi.

A tőke legáltalánosabb formája az erőnek. Minden erőt és minden munkát átalakíthatok tőkévé, viszonyt a tőkét átalakíthatom az erő, bármely más formájává. A tőke terheket hord nekem, csinálhatok belőle gőzkocsit vagy hajót, szánt-

hatok, vethetek vele, felhasználhatom arra, hogy messze világgrészek gyümölcseit hozza el nekem, szellemi munkát végez helyettem, vagy kalapot, csakányt csinál.

Az örökölt vagyon is csak ilyen felraktározott erő. Az ő nem használta el az erőt, mely rendelkezésére állott. Nem szerezte meg mindazt a kényelmet, melyet az általa kifejtett munka mellett megszerezhetett volna. (Midegy, hogy szellemi volt-e ez a munka, vagy más.) Az erő egy részét megtakarította és ráhagyta gyermekeire. Az unoka felhasználhatja vagy tovább gyűjtheti. Az ő csak úgy járt el, mint a nap, mely felnevelte az ősvilág növényeit, melyekből a kőszén származott. A szénben a nap ereje van felraktározva, s mi a késő unokák a napnak ezen erejével fűtünk, dolgozunk.

A tőke tehát nem ellentéte a munkának, mint a hogy a munkások hiszik, sőt annak csak általános formája. A tőke tulajdonos ép úgy erőt szolgáltat a vállalat munkájához, mint a napszámó, aki izmainak erejét veszi igénybe sőt sokkal több erőt ad a tőke. S viszont a munkás maga is csak el nem használt s később értékesíthető erőt raktároz fel, mikor tőkét gyűjt.

Ezer vonatkozása van különben ennek a kérdésnek. De az tény, hogy a munkabéreket mindenkor a kereslet és kínálat határozza meg s ennek irányítására a helyes gazdasági politika igen sokat tehet. Melynek előfeltétele, hogy az állam ennek intézésében önrendelkezéssel birjon. Azért kívánjuk az önálló vámterületet.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** A dévai m. kir. pénzügyigazgatóság Karácsonyi Károly biztos vizsgát tett petrozsényi szemlést, a szolgálat érdekében Szászvárosra helyezte át; helyét Gáli Antal maros-illyei szemlésszel töltötte be.

— **A pápa jövedelme.** A püspökjáras alkalmával sok szó esett az egyházfejedelmek jövedelméről, vagyis a magyarországi róm. kath. püspökök évi bevételéről, kik közül nem egynek több a jövedelme, mint sok apróbb világi fejedelemnek. De a pápa jövedelme sem megvetendő ám. A pápa birtokában van a Vatikán, a Péter-temploma gazdag járulékaival és egy nagy fekvő birtok. Ezeken kívül a szent atya örökölt mintegy tízmillió lírát. Nem mondunk sokat ha a pápa vagyonát 2 milliárdra és évi jövedelmét 120 millió

lírara becsüljük. Hogy valóságban mily rengeteg vagyon az, arról fogalmunk úgy lehet ha így részletezzük: Minden hónapra jut kerek 10 millió, több mint 2 millió minden hétre; 411 ezer líra naponként; 17 ezer líra óránként; és 5 líra minden másodpercre. Ez összegbe nincs beleszámítva a sok különféle esetleges bevétel, például a világ minden részéből Romába ö-zönló Péter-fillicrek; Padovai Szent Antal kincsei, s azok az önkéntes adományok, a melyeket a számmelküli kongregációk, klastromok, egyházak stb. fizetnek. Ilyen anyagi viszonyok között nem utolsó dolog római pápának lenni. Az adatokat a Rómában megjelenő »Italia« című lapból vettük.

— **Halotti tor áldozata.** Tinka Lepedát petrillai lakos, ki évek óta szerepelt Petrillán mint időről-időre ideiglenesen alkalmazott kántor, arról volt híres, hogy úgy mint ő még egy papjelölt sem tudta végig énekelni és végig enni a »pomának«-at. Ezt az Istennel — szerintök — kedves szertartást Tinka a mult heten lóháton merészelte megkezdeni. Alig fogott az énekléshez a ló megbokrosodott s Tinka oly szerencsétlenül bukott le, hogy egy pár perc múlva kimult s meghalt vele a »pomának« rendes vendége.

— **Betörések.** Petrozsényben a mult heten egymásután két betörés is volt. E hó 20-án éjjel betörték Eisler Albert cipész-mesternek a Kossuth tér közelében levő műhelyébe s elcipeltek 7 pár új rámás csizmát. A betörőket nyomozzák. Másnap éjjel, — de már nem azok, — a Veisz Testvérek Kossuth Lajos utcai üzletében tettek látogatást és elemelek több rend ruhát és rövidárut. A csendőrség rögtön megindította a nyomozást a tettést a káros házánál meg is találta. Luksz kereskedőség volt a jómódár. A lopott tárgyakat lakásán megtalálták.

— **Hasmetsző.** Vidékünkön csaknem napirenden van a késelés. A legveszedelmesebben vannak ez irányban kikepezve a Szászváros környékről idekerült oláh munkások. Ez alkalommal azonban óslakos követte el a hasmetszést és pedig Petrozsényben egy keresztelőn Dázs János óslakos házánál, annak öcsese Demeter, a ki mulatás közben a ház egyik vendégét a vele vitakozó Nyegző Jánosnak gyomrát egy késsel életveszélyesen felhasította.

— **Rablótámadás.** Pap Gábor horvátszármazású házalat, e hó 16-án estefelé, a Kossuth Lajos utcai járdán, a térrel szemben, két oláh legény Brindeu Jozsa és Brindeu Lázár órozva megtámadták, leütötték s portékáját elrabolta a faképnél hagyták. A csendőrség másnap már nyakoneszte a rablókat; azzal védekeztek, hogy nekik csak a pávatollakra vásott a foguk.

— **Zongorák felhangolását** elvállalja Sárközy Alajos Berki Ferencz szintársulatának barytonistája.

Hasznos tudnivalók.

Szölofűrtök csomagolása A legkedveltebb gyümölcsünk így ősszel a szölo s nem is lehet panaszunk

a tronokhoz csapodnak-e? De mik azokhoz a tragédiákhoz képest azok, a melyek a tronoktól indulnak ki, vagy ott játszódnak le a szédítő magasban? Nemcsak a XVI. Lajosok, II. Károlyok, Napoleonok, II. Lajosok és Caesarok sorsára gondolunk, akik káprázató fényből hirtelen buktak alá az örök homály birodalmába. A külső földi nagyság sem jutott sok halandónak büntetlenül osztályrészt.

Pedig ez a nagyság sokszor valóban csak külsőség; a véletlen sors játéka. A tronokhoz ma már nem úgy jutnak a fejedelmek, hogy vért ontanak érte, vagy hosszú háborút folytatnak, a míg fejükre tehetik a koronát. Bele születnek a nagyságba és még is meglakolnak érte a legtöbb esetben.

Amde a szellemi nagyságok, a kik a föld valamely sötét odujában születte, első kiáltásuktól kezdve szellemök megnyilatkozásáig, a nyomor és sötétség birodalmában ténferegtek és minden eredményt, a melyet elértek, lelki megrázkodással benső felindulásokkal vagy ellenségeikkel folytatott harcokkal és sebekkel fizettek meg, bárha a nagyság föltétele ömagokban és nem születési viszonyaikban rejtett, nem kevésbé boldogtalanok, mint azok, akik véletlenségből lettek nagyokká. Vagy ha ismét visszafordítjuk a történelem lapjait, találunk-e egyetlen egy szellem óriást, a ki igazán boldog lett volna? Kezdve a megváltón, aki a keresztet hordta; vagy Mózesen, aki sohasem érte el az ígért földet; Shakespeare, Rafael, Cervantes, Petőfi és mindazok, a kiknek agyában a világ visszatükröződött és szellemök az emberiség összes kérdéseit felölelte, mind-mind örök nyugtalansággal, benső vívódásokkal, az öntépelődés és kétely ezer kinjaival fi-

zettek nagyságukért. Ott álltak mind az idők központjában. S mialatt a világ örök forgásában rohant tovább, milliók hulltak a sirba, nem tudván, hogy miért fognak élni, ők szemtől-szembe álltak a természettel. E szembesítések közben mialatt a középszerű lelkek vidorán sütkéreztek a nap sugarában, megittasultak a bortól és szerelemtől, haladtak az uton, melyet a nagyok jelöltek ki számukra, ők magok, a nagyok nem láttak mást, mint tragikumot. Keresték a célt és csak chaszt és halált találtak. Keresték a végső okot, az élet-rejtélyének kulcsát, a hidat, a mely összeköti a »két pontot« és rejtélyről-rejtélyre szállva, meglátták a legnagyobb rejtélyt: saját magukat és soha megnyugvás nem szállt a szívökre.

Bizony nem pusztá szimbolum az, hogy Prometheusz, a ki vakmerő kézzel lelopja a szikrát a nap szekereiről, a sziklához lánczolták az istenek és a saskeselyű mindennap a máját tépte. Fájdalom, köny és nyugtalanság a sorsa és az állandó boldogság olyas valami, a mit nem számukra teremtettek a halhatatlanok.

Azért hát hadd szóljon a dal az arany középutról, a boldog középszerűségekről. Ők nem tudják, hogy mit jelent az, ha a gondolkozó elméket, a szíveket és lelkeket egyaránt megrohanják a ketelyek. Nem érzik a nagy szenvedélyek viharzását, a nagy kétségbeesések átkait. Igaz, hogy a boldogság tulságáról sincs igazi fogalmuk. Nem tulboldogok soha, nem tulboldogtalanok. Az elragadtatás és lelkesedés isteni érzése idegen előttük, de ha buknak, a bukasuk sem oly mély, mint a nagyoké. Verők árja lasabban csörge-dez, szenvedélyek aránya kisebb, gondolkodásuk határa szűkebb. Nem vagyodnak ki soha a homályból, a melyben földi vándorlásaikat folytatják, de veszik a dolgokat úgy, a mint vannak és sem nem bölcselkednek, sem nem tépelődnek. Születnek, élnek és meghalnak és ez nekik elég. Haromszor részesülnek abban a szerencsében, hogy egy bizonyos köre az emberek-

nek jól megnezi őket: a mikor születnek, a mikor megházasodnak és a mikor meghalnak, de a mi ezt az időközt kitölti, az a nyalam és boldogság. A tavasz az ők mulatására virágzik; a tél a földjük megóvására viharzik hóval; a nyári éjszakák költészet, az ős gyümölcsözése, mind-mind arra való, hogy nekik örömet okozzon. Gyönyörködnek a nap fölkelésében és nap lenyugvásában és nem kérdezik, mi van azon túl. Belenéznek a roppant ürbe, a hol hallgatagon, rejtélyesen, örök egyformaságban lobognak és tűndölkölnek a csillagok és nem bántja őket a kérdés, hol rejlik az erő, a mely a világegyetemet összetartja. Ha szerelmeseik, élelkek a dalokat, a melyeket nagy lelkek költöttek az ő számukra, ha csalódnak vigasztalódnak a borban és pénzben, a dáridókban és vigalmakban. Verekednek, kibékülnek, szölják-szapolják egymást, irigykednek és bosszút állanak, de cselekedeteik nem lépnek ki soha a középszerűség medréből. Ők örökké a jelen lényei, a természet legbecézettebb gyermekei, a kik ha a keresztet megcsokolják, leve-tik magukról bűneiket és vétkeiket s kezdik az életet előlről és folytatják nagyobb botlasok és megrázkodtatások nélkül a sirig. Elő és eleven tanui az életnek és boldogságnak.

A kelet szétszort gyermekei regélnek egy mondaról, a mely egy nagyon szomorú papról szól. Ez valamely irásból kiolvasta, vagy talan maga képzelte el, hogy a teremő mindennap egy bizonyos pillanatban kiszáll az örök úrból és egy percig sir az emberiség sorsa fölött. E miatt megfosztotta magát a pap minden örömtől. Sohasem érintett női ajkát, soha bört nem ivott, nem nevetett, nem mulatott, nehogy véletlenül épen abban a pillanatban legyen boldog, a mikor az isten sir. Ez a monda jutott eszembe, mikor a különbséget kerestem az arányaikból kinőtt és a középszerű lelkek között, mert mi a nagy lelkeknek ilyen és ehhez hasonló látványaik vannak, a középszerű lelkek sohasem tudják elképzelni, hogy az isten sir. T.

hogy nem elég nagy mennyiségben szállítják ide sőt drágának sem mondhatnók, ha nem kellene igen gyakran bosszankodnunk, hogy felig megpenészedve de legkivált, hogy törődöttén kapjuk, különösen a ládikákba csomagolt szőlőt. Más országokban sokkal nagyobb gondot fordítanak az elszállítandó szőlő csomagolására. P. u. Oroszországban, hogy a szőlő messzeföldre szállítható legyen és teljes épségben érkezéskor rendeltetési helyére, a szőlőfürtök bádogládákba csomagoltatnak oly formán, hogy a láda feneké hámozatlan fehér kölessel töltetik ki és erre egy réteg szőlőt raknak, mely ismét kölessel fedetik be, erre ismét egy réteg szőlő jön s ily módon a láda egészen megtöltötven, legfelül egy réteg kölessel fedetik be. A ládára ezután a fedél ráerősítetven, elszállítatják. Astrachanban is 30—40 literes agyagedényekben szintén köles közé rakva szállítják. Fő dolog az edény szájának légmentes elzárása a mi több réteg papirnak ablakragasztással — gitt — való bekenése által történik. Az így elcsomagolt szőlő két évig is eláli friss állapotban.

1868-ban nem egy láda szőlőt csomagoltam én is, még pedig Deák Ferencnek Pusztá-Szent-Lászlóra, mely község Kis-Küküllő megyétől jó nagy távolságra van, ha még hozzávesszük, hogy akkor vasút még nem volt az erdélyi részeken, nem kis örömről szolgál, hogy az mindig teljes épségében érkezett meg rendeltetési helyére; pedig egyebet nem tettem mint a szőlőfürtök közötti hézagokat zabbal töltöttem ki.

A kínaiaknál egész télen át májusig lehet szőlőt egész friss állapotban kapni. Náluk ugyanis a szőlőfürtöket éretti, közönséges tökgümölcsökbe rakják a következő módon: Vesznek egy éretti tököt és mint nálunk a gyermekek szokták csinálni a cizinege csapdát, belét kiveszik és az éretti szőlőfürtöket belerakják, annyit a mennyi belefér, azután pedig a tököt a leszelt darabjával, mely teőül szolgál, gondosan befűdik és hűvös helyre teszik. Franciaországban nagyon gyér szemű szőlőfürtöket természetesen távolabbi helyekre való szállításra, e célra kisebb ládikákat használnak, melynek fenekét gyapottal kipárnázzák s nagyon vigyáznak, hogy a szemek egymás mellett helyezkedjenek el, a közöket gyapottal kitöltik s egymásra csak négy sort raknak, hogy a felsők súlya ne rongálja meg az alsó sorokat. Ilyenformán oly épen érkeznek meg a szállítmány mintha a tökéről akkor szedték volna le. Igaz, hogy valamivel drágább az így csomagolt szőlő mint nálunk de az ember szívesebben fizeti meg, semmint egy láda szőlőnek felét elkelné dobni a pénz és összeronsolt állapota miatt. Az erdélyi részeken október 16-án vagyis Gál napkor kezdődnek a szüretetek, ilyenkor nagyobb mennyiségű szőlőt szoktak szállítani; hatha valaki hasznát venné a fentebb elmondottaknak.

Szerkesztői üzenet.

A színészetet — térszűke miatt — csak jövő számunkban hozhatjuk.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**
Főmunkatárs: **Fekete József.**

Tisztelettel adjuk ezennel tudomásul, hogy **Boskovits Manó urra** átruháztuk ottani helyi képviseletünket sorsjegyeknek eladására részletfizetés mellett az 1883. év XXXI. t.-cz. értelmében.

Tisztelettel
Dirnfeld testvérek
bankháza
Budapest, V. fürdő-utca 4.

Csokrok és koszoruk.

Koszoruk Mindenszentek napjára csakis élő virágokból, igen finom kiviteiben.

Hollandi virághagymákat **Őszi vetőmagvakat.**
Mindenféle fát: cserjéket, tülevelűeket, Gyárokot, szamoczákat, stb. ajánl őszi ültetésre

Mühle Vilmos
cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Őszi árjegyzék ingyen.

Legújabb kertészeti kézikönyvemet „Őszi természet-mények” minden megrendeléshez ingyen mellékelem.

1458/1904 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. III. 63/2 számú végzése következtében Dr. Kertész Miksa aradi ügyvéd által képviselt Reuss Mór aradi lakos javára, Kohn Lázár petrozsényi lakos ellen 225 kor. 42 f. s járulékaik erejéig 1904. évi márczius hó 25-én toganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 747 kor. — fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: bolti árucikkek és felszerelések, hét öl tűzifa és szobabutorok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1904-ik évi V. 291/4 számú végzése folytán 225 kor 42 fill. tökékövetelés, ennek 1904 évi január hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 137 k. 58 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Petrozsényben alperes lakásán és üzlethelyiségében 1904. évi október hó 31-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 20 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1904 évi október 4.

Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

9075/904. szám.
tkkv.

Árverés hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. Járásbírósnak, mint tkkv. hatóság Dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Opra János végrehajtónak, Dombora László végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 682 kor. tőke, ennek 1902. szeptember 1-től járó 5% kamatai 101 kor. 75 fill. eddigi megállapított per végrehajtási valamint a jelenlegi 20 kor. 40 fill. és a még felmerülő költségek iránti ugy a csatlakozottak kimondott Nikula Jánosnak 95 kor. s jár. Varhanek Nándornak 70 kor. s jár. Pollácsék és Scheiber czégnek 238 kor. s jár. és Loj Jakabnak 200 kor. s jár. iránti követelések kielégítése végett Dombora László végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék, a puji kir. járásbírósnak területén levő Petrozsényi községi 368. sz. tjkyben A 1 rsz. a. ingatlanokból felerész jutalekért az 1904. november hó 2-án d. e. 10 órakor Petrozsényi község előjárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a melynek névértéke 2/3 részig fogadtatik el csupán a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számított 30 nap alatt a másik felerész ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkkv. hatóságnál ugyszintén Petrozsényi község előjárósága házánál vagy a bírói kiküldöttnek tekintetők meg.

Az elrendelt árverés a fent kitett tjky C. lapján feljegyeztetik.

A kir. Járásbírósnak, mint tkkv. hatóság.
Hátszeg, 1904. augusztus hó 9-én.

Jóvián,
kir. albiró.

A Malea-utczában özv. Szlávik Károlynénál két szoba és konyhából álló lakás azonnal bérbe kiadó.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemeteiű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamata: a nyugtalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ara egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárkora. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviseletől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves m.
6—16

Kiadó urilakás.

A Mátyás utcában lévő 4 szoba, konyha kamara és pinczéből álló lakásom, melynek udvarán kut és melléképületek is vannak, esetleg két szobára felfosztva is haszonbérbe vehető.

Tassi Lajos, háztulajdonos.

Kiváló szerencse Töröknél! Felülmulhatlanul

kedvez főurudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyeremény-
nél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy világ legesélydusabb osztálysorsjátékában ve-
gyen részt. — A most következő nagy. kir. szabadalmazott 15. osztálysors-
játékban újból

110.000 sorsjegyre 55,000 pénznyeremény
jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát
sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
14.459.000 korona.

Továbbá jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000.
1 a 200.000. 2 a 100.000. 1 a 90.000. 2 a
80.000. 1 a 70.000. 2 a 60.000. 1 a 50.000.
1 a 40.000. 5 a 30.000. 3 a 25.000. 8 a 20.000.
8 a 15.000. 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 v. kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy frt 150 v. kor. 3.—
1/2 " " 3.— " " 6.— 1/1 " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellené-
ben küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk
folyó évi november hó 2-ig
bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZA BUDAPEST.
Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főurudánk osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Terezház-körút 46/a I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Muzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre
tervezettel együtt küldeni.

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos
() utánvételezni kérem
() postautalvánnyal küldöm. () A nem tetsző förlendő
() mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)

Pontszám

Csak amig a készlet tart

5742. sz.

Hatóságilag engedélyezett

tökéletes végeladás

üzlet teljes feloszlása miatt.

A raktárunkon levő összes áruk, mind: női, és férfi divatárúk, női és férfi confectio, női és férfi kalapok, női és
férfi fehérművek, rőfös áru és pedig: női ruha kelmék, selymek, bársonyok, vásznak, chiffonok, canavászok, nagy téli posztó
és berlini kendők, cipők, csizmák, paplanok, tricó-ingek, téli és glacé-kesztyűk, boik stb.

Bútorok mélyen beszerzési áron alól eladatnak.

Kérjük az igen tisztelt közönséget, bevásárlásaikat annál is inkább nálunk eszközölni, mert ezen végeladás csak
rövid időre van engedélyezve.

Állványok és felszereléseket 50% beszerzési áron alól eladjuk.

Végeladás 1904 október 15-én kezdődik.

Tisztelettel: Weisz testvérek.

2—12

Csak amig a készlet tart

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN.